

Buurtpunt Peter Schunck is een van de plekken waar Heerlenaren terecht kunnen voor hulp en activiteiten. FOTO BAS QUAEVDVLIEG

GROEPSBEGELEIDING

Steeds meer maatjes stand-by

Ruim een op de twintig achttienplussers in Heerlen zoekt vorig jaar hulp bij zorg- en welzijnsinstelling Stand-By. Het jaarverslag 2021 laat een groei zien van de groepsbegeleiding en van de inzet van vrijwilligers.

HEERLEN
DOOR JOS ADRIAENS

Van laaggeletterdheid (een op de zes Heerlenaren tussen de 16 en 65 jaar) tot eenzaamheid en huiselijk geweld. Van verzameldwang tot mensen met diepe schulden of heftige gedragsproblemen. Medewerkers van Stand-By zien het allemaal voorbijkomen. Corona is vorig jaar nog een rem op hun werk geweest. Ze hebben minder achter de voordeur kunnen kijken, in de wetenschap dat de pandemie de geestelijke nood juist heeft vergroot. Dagbesteding en bewegen voor ouderen moesten op een lager pitje. Maar

de werkdruk werd er niet minder door, als je ziet dat een maatschappelijk werker gemiddeld 130 cliënten heeft.

Signaalfunctie

Tegelijkertijd is er een opmars van maatjes. Ouderenmaatjes (huisbezoeken), schuldhelpmaatjes, sociale maatjes (vangnet eenzaamheid) – en ondertussen kloppen ook woonmaatjes (hulp bij verhuizing) en klusmaatjes op de deur. Vrijwilligers betekenen iets voor hun omgeving en ontlasten beroepskrachten. Hun signaalfunctie is cruciaal. Als een maatje bijvoorbeeld een verwaarloosde kat ziet, duidt dat vaak op grotere problemen. Het aantal buurtpunten (inmiddels

zeventien) dicht bij huis groeit. Plekken waar omwonenden binnenlopen voor hulp of activiteiten. Het is ook de uitvalsbasis van sociale buurtteams waarin gemeente, professionals en vrijwilligers samenwerken. Om de hoek speelt laagdrempelige dagbesteding met vrijwilligers een hoofdrol. Meer professionele (en duurdere) dagbesteding wordt voortaan toegespitst op mensen met structurele aandoeningen en beperkingen.

Nieuwe trend

Een nieuwe trend is groepsbegeleiding, zoals bij autisme. Mede dankzij ervaringsdeskundigen blijkt dit vaak meer effect te hebben dan individuele begeleiding.

Het aantal deelnemers is vorig jaar bijna verdubbeld van 92 naar 179. Hetzelfde geldt voor groepsmaatschappelijk werk, waar met 168 deelnemers een stijging van 60 procent te zien was. Het blijkt een beproefde aanpak voor bijvoorbeeld rouwverwerking. Stand-By zoekt meer verbinding met andere organisaties. Bijvoorbeeld met de Open Universiteit in het project *healthy aging*, waarbij senioren advies krijgen over gezond ouder worden. Ook jongeren krijgen meer aandacht. Zo bereiden Stand-By en JENS 17-jarigen voor op de vele veranderingen vanaf hun 18de. Bij de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo vallen veel jongeren nu nog tussen wal en schip.

18-plussers

Met bijna 7,8 procent doen 18-plussers uit Heerlerheide-Passart het vaakst een beroep op Stand-By. Dat is 4,5 keer zo veel als de inwoners van Welten-Benzenrade (1,7 procent). Van alle 3861 cliënten (gemiddelde kosten 3765 euro) krijgt een op de drie individuele begeleiding, een even grote groep hulp van maatschappelijk werk en zo'n 14,5 procent dagbesteding.

Geweld

Stand-By is in Parkstad, naast onder meer politie, gemeenten en Veiligheidshuis, een van de ketenpartners bij de aanpak van huiselijk geweld. Gemiddeld komen er per week 15 tot 20 meldingen binnen. In een crisissituatie kan de burgemeester een (tijdelijk) huisverbod opleggen. Vorig jaar is dat in Parkstad 52 keer gebeurd, waarvan 20 keer in Heerlen.

Schulden

Terwijl dit najaar een dramatische toename in de schuldhulpverlening (energiearmoede en inflatie) wordt gevreesd, is deze problematiek nu al groot. Waar mogelijk wordt hier preventief op ingespeeld, als iemand bijvoorbeeld een tot twee maanden huurachterstand heeft. Vorig jaar hebben 52 schuldhulpmaatjes 646 gezinnen begeleid en 10 belastingmaatjes 537 cliënten.

Inburgering

De inburgering van Eritrese jongeren (driekwart is bij aankomst jonger dan 30) blijkt lastig vanwege hardnekkige taal- en cultuurproblemen. 24 van hen zijn een jaar begeleid zonder het gewenste effect. Medewerkers van Stand-By voelen zich overvraagd als inburgering mislukt en in het algemeen ook bij veiligheidsrisico's, zorgmijders en uitbehandelde ggz-cliënten.

BOEK HENRI POELS

Nieuws, maar ook herhaling over leven van 'de dikke'

Een recente uitgave van 'Historische Reeks Parkstad' werpt in tien hoofdstukken licht op veel bekende aspecten van zijn leven, voegt daar enkele nieuwe episodes aan toe, maar herhaalt zich ook omdat er meerdere mensen aan meeschreven.

HEERLEN
DOOR BENTI BANACH

Valt er over het leven van Henri Poels (1868-1948) nog veel nieuws te schrijven? De geestelijke die zich het lot van de onderdrukte arbeiders en van de mijnwerkers in het bijzonder aantrok, heeft zijn verdiende biografie allang gekregen in 1958. Daarvoor en ook daarna is er herhaaldelijk gepubliceerd over 'de dikke', zoals de 'reus van een meter negentig met een behoorlijke lichaamsomvang' werd genoemd.

Straat

Eerst: wie was Poels ook alweer, naar wie in zowat elke plaats wel een straat is genoemd? Als zoon van een Venrayse schapenboer ging Henri Poels naar het seminarie, waar hij zich onderscheidde met historisch-kritisch bijbelonderzoek, dat de conservatieve geestelijken tegen de haren in streek. De toenmalige bisschop verweet hem 'nieuwmodieuzen rommel' en gaf hem een strafoverplaatsing naar de wijk Welten.

Noodkistrede

We kennen Poels vooral vanaf zijn komst naar de mijnstreek. Hij ijverde voor goede voorzieningen voor de mijnwerkers, niet in de laatste plaats om het rode gevaar op afstand te houden. Opmerkelijk blijft de Noodkistrede die hij in 1917 in Maastricht hield voor betere omstandigheden voor de Regoutarbeiders. Zijn oproep 'Arbeiders, vereenigt U!' kan zo op een communistisch pamflet. 'Het lijkt wel of Karl Marx op de kansel staat', schrijft de auteur van dit hoofdstuk. Poels wordt ook de man achter de beroemde *De kolenmijnwerker* van kunstenaar Jan Toorop genoemd. Ofschoon de tekening inhoudelijk niet klopt, leverde de verkoop van zo'n 6000 afdrucken 22.000 gulden op voor de bouw van de kerk op Heerlerbaan. De schrijver van dit hoofdstuk heeft Toorops origineel teruggevonden in de huiskamer van nazaten van de familie Poels.

Rijkskanselier

In zijn huis aan de Akerstraat in Heerlen ontving Poels talloze arbeiders en notabelen, onder wie ook Heinrich Brüning, de voorlaatste Rijkskanselier van de Weimar Republiek. Op zijn vlucht voor de nazi's verbleef hij vaker bij Poels, waar hij ook politieke vrienden ontving. De gastheer bleef zo op de hoogte van Hitlers plannen.